

کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری

با تشکیل شهر و جوامع انسانی و گسترش خدمات شهری، ساختمان‌ها و منازل اداری بسیار زیادی در داخل شهرها شکل گرفت؛ در نتیجه به جهت ازدحام جمعیت و شلوغی شهرها، سازمانی دولتی تحت عنوان شهرداری شکل گرفت که به عنوان مرجع و نهادی مهم در جهت تنظیم امور و خدمات شهری فعالیت تاثیرگذاری دارد. با توجه به گسترش حجم جمعیت و فعالیت‌های صنعتی شهرها، طبیعی است که خدمات و فعالیت شهرداری به منظور خدمت‌رسانی بهتر به مردم بیشتر خواهد بود و در واقع میزان این هزینه‌هایی را که شهرداری برای انجام وظایف خود می‌نماید، به مراتب توسعه پیدا می‌کند و به تبع دارای هزینه‌های بیشتری خواهد بود.

بنابراین برای تامین بخشی از این هزینه‌هایی را که شهرداری در راستای خدمت‌رسانی انجام می‌دهد؛ مبالغی را از سایر اشخاص و شهروندان شهرها دریافت می‌کند. این هزینه و مبالغ به عنوان تعهد مالی بر ذمه‌ی شهروندان شهرها که از خدمت شهری شهرداری استفاده می‌کنند، قرار می‌گیرد که به هر نحو شهرداری می‌تواند آن را از مودیان وصول نماید.

سوالات مرتبط با کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری

- ماهیت کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری چیست؟
- رسیدگی کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری چیست؟ نحوه تقسیط بدهی به شهرداری چگونه است؟
- رای در کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری به چه نحو اجرا می‌شود؟
- کمیسیون‌های تخصصی شهرداری در کجا تشکیل می‌شود و اعضای آن چگونه انتخاب می‌شوند؟
- مرجع اعتراض به رای کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری کجاست؟

ماهیت کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری

شهرداری‌ها و موسسات وابسته به شهرداری به عنوان یک سازمان دولتی و عمومی اقدام به انجام فعالیت‌های گسترده‌ای در زمینه‌ی شهرسازی و شهری نموده و خدماتی را ارائه می‌دهند که در ازای انجام این فعالیت‌ها، به جهت هزینه‌هایی که برای این سازمان ایجاد می‌گردد، باید مبالغ و هزینه‌های آن به نحوی جبران شود. به همین خاطر هزینه‌ها و مبالغی را تحت عنوان عوارض از سایر اشخاص خصوصی و عمومی دریافت می‌کنند که بابت ارائه‌ی خدماتی است که به شهروندان شهر ارائه داده است. عوارض تعیین شده شامل عوارض شغلی موجود در حوزه‌ی شهری، عوارض نوسازی، عوارض نقل و انتقال، عوارض سالیانه‌ی خودرو و عوارض ساخت و سازی و زیر بنا می‌گردد.

اشخاصی که این عوارض برای آنها صادر گردیده باید آنها را در زمان مقرر پرداخت نمایند و در صورتی که مودیان در پرداخت این عوارض با شهرداری دچار اختلاف گردند و به پرداخت مبلغ عوارض اعتراض داشته باشند، می‌توانند دادخواست و اعتراض خود را نسبت به مبلغ عوارض تحویل دهند و در نتیجه کمیسینی تحت عنوان کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری، مرکب از نماینده وزارت کشور و نماینده دادگستری و نماینده شورای اسلامی شهر تشکیل می‌شود که به عنوان یک مرجع شبه قضایی صلاحیت رسیدگی به اختلافات اشخاص حقیقی و حقوقی را داراست و در این زمینه رای صادر می‌کند.

رسیدگی کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری

کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری که به عنوان یک مرجع حقوقی عهده‌دار رسیدگی به حقیقی و حقوقی می‌باشد رسیدگی آن به شرح وظایف ذیل است:

— عمده‌ترین وظیفه و صلاحیت رسیدگی کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری، رسیدگی به شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی نسبت به عوارض شهرداری می‌باشد که در این زمینه اقدام به صدور رای می‌نماید.

- رسیدگی به شکایات اشخاص حقیقی نسبت به عوارض مربوطه‌ی شهری است که در این مورد اقدام به صدور رای می‌نماید.

- رسیدگی به اختلافات ناشی از پرداخت عوارض موضوعاتی مانند حمل و نقل برون شهری مسافر در داخل کشور با وسایل زمینی، عوارض سالیانه انواع خودروهای سواری و وانت دوکابین اعم از تولید داخلی یا وارداتی و شماره‌گذاری انواع خودروهای سواری و وانت دوکابین اعم از تولید داخل و یا واردات؛ می‌باشد.

رای در کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری

به طور کلی رای را که کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری در زمینه‌ی رسیدگی بر اساس صلاحیت خود صادر می‌کند، قطعی و به صورت سند رسمی لازم‌الاجرا می‌باشد؛ بنابراین مفاد رای صادره‌ی کمیسیون را می‌توان از طریق واحد اجراییه‌ی ثبتی به اجرا گذاشت.

مرجع اعتراض به رای کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری

آرای را که مرجع کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری صادر می‌کند به صورت قطعی است و بنابراین قابل تجدید نظر خواهی نخواهد بود ولی بر اساس اصل ۱۷۳ قانون اساسی در صورتی که اختلافی بین اشخاص حقیقی و حقوقی با توجه به مصوبه‌ی آنها، آیین‌نامه‌ها و آرای که از مراجع آنها صادر می‌شود؛ ایجاد گردد، می‌تواند قابل فرجام خواهی در دیوان عدالت اداری باشد. در این صورت دیوان عدالت اداری آرای صادره را با شرع و قانون مطابقت می‌دهد و در صورت تطبیق، حکم به ابرام و در صورتی که تصمیمات و اقدامات موضوع شکایت موجب تضییع حقوق اشخاص شده باشد؛ شعبه رسیدگی کننده حکم بر نقض رای یا لغو اثر از تصمیم و اقدام مورد شکایت یا الزام طرف شکایت به اعاده حقوق تضییع شده، صادر می‌نماید.

وظایف و اختیارات کمیسیون ماده ۷۷

ماده ۷۷ قانون شهرداری مقرر می‌دارد: رفع هرگونه اختلاف بین اشخاص حقیقی و حقوقی در مورد عوارض به کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارت کشور، دادگستری و شورای شهر ارجاع می‌شود و تصمیم کمیسیون مزبور قطعی است. بدهی‌هایی که طبق تصمیم این کمیسیون تشخیص شود طبق مقررات اسناد لازم‌الاجرا به وسیله اداره ثبت قابل وصول است. اجرای ثبت مکلف است بر طبق تصمیم کمیسیون مزبور به صدور اجرائیه و وصول طلب شهرداری مبادرت کند.

برخی عوارض همچون عوارض نوسازی، عوارض انواع بنزین و حمل و نقل مسافر در داخل کشور با وسایل زمینی به استثنای ریلی به استناد قانون مربوطه و بعضی دیگر مانند عوارض مشاغل، قطع درخت، صدور پروانه و... بر اساس مصوبات شورای اسلامی شهر وضع و اخذ می‌شود که این نوع عوارض محلی هستند.

در ماده ۸ قانون نوسازی، رسیدگی به برخی اختلافات ناشی از ارجای این قانون منحصر در صلاحیت کمیسیون رفع اختلاف موضوع ماده ۷۷ قانون شهرداری قرار داده شده بود.

همچنین وفق بند (هـ) ماده ۴۶ قانون مالیات بر ارزش افزوده اختلاف و استتکاف از پرداخت وجوه دریافتی موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده ۴۳ این قانون که توسط شهرداری‌ها وصول می‌شود مشمول احکام ماده ۷۷ قانون شهرداری خواهد بود.

بند (الف) مذکور به حمل و نقل برون شهری مسافر در داخل کشور با وسایل زمینی (به استثنای ریلی)، دریایی و هوایی پنج درصد بهای بلیط (به عنوان عوارض) اشاره می‌کند و بند (ب) عوارض سالیانه انواع خودروهای سواری و وانت دوکابین را مورد اشاره قرار می‌دهد که اعم از تولید داخلی یا وارداتی حسب مورد معادل یک در هزار قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا یک در هزار مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آنها است.

صلاحیت محلی

صلاحیت محلی کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری تابعی از قلمرو جغرافیایی شهرداری است که در حوزه آن مستقر شده است. در این که محدوده قانونی شهر تحت صلاحیت کمیسیون ۷۷ قرار دارد جای تردید نیست. به نظر می‌رسد باید بین دو محدوده خارج از شهر یعنی، حریم و محدوده‌ی خارج از حریم شهر، قایل به تفاوت شد. اخذ عوارض از مشمولان واقع در حریم شهر قابل توجیه است زیرا بر اساس مواد ۱۰۰ و ۱۰۱ قانون شهرداری، شهرداری مکلف به صدور پروانه ساختمان و تفکیک اراضی واقع در این محدوده است به عبارت دیگر قانون شهرداری را مکلف به ارائه نوعی از خدمات در این محدوده کرده است. ولی در خصوص شهرها و شهرک‌های خارج از حریم و محدوده‌ی قانونی شهر و شهرک‌های صنعتی اخذ عوارض توجیه قانونی ندارد و بالطبع کمیسیون ماده ۷۷ نیز در اینگونه مناطق صلاحیت رسیدگی ندارد.

شناخت دبیرخانه کمیسیون ماده ۷۷:

- دریافت فرمهای لایحه و پرونده‌های ارجاع شده به دبیرخانه کمیسیون ماده ۷۷
 - ثبت و پیگیری لوایح و پرونده واحکام صادره
 - بررسی کارشناسی پرونده‌های ارجاعی به دبیرخانه کمیسیون ماده ۷۷ و صلاحیت جهت ورود به کمیسیون
 - صدور دعوتنامه جهت دعوت مودی در کمیسیون ماده ۷۷
 - برنامه‌ریزی برگزاری کمیسیون ماده ۷۷ و ارجاع و لزوم پرونده‌ها به کمیسیون ماده ۷۷
 - صدور رای اولیه
 - صدور رای قطعی در صورت عدم رجوع ارباب رجوع یا عدم پرداخت
 - در صورت عدم پرداخت پرونده ارجاع به اجرای ثبت جهت استعلام می‌شود.
 - بایگانی آراء در سیستم
- طبق ماده ۷۷ قانون شهرداریها رفع هرگونه اختلاف بین مؤدی و شهرداری در مورد عوارض به کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت کشور و دادگستری و شورای شهر ارجاع می‌شود و تصمیم کمیسیون مزبور قطعی است و بدهی‌هایی که طبق تصمیم این کمیسیون تشخیص داده شود طبق مقررات اسناد لازم‌الاجراء به وسیله اداره ثبت قابل وصول می‌باشد و اجرای ثبت مکلف است بر طبق تصمیم کمیسیون مزبور نسبت به صدور اجرائیه و وصول طلب شهرداری مبادرت نماید. در نقاطی که سازمان قضایی نباشد رئیس دادگستری شهرستان یک نفر را به نمایندگی دادگستری تعیین می‌نماید و در غیاب شورای شهر انتخاب نماینده شورای شهر از طرف شورای شهرستان به عمل خواهد آمد.

قبل از شروع فعالیت شورای اسلامی شهر، استاندار یک نفر نماینده را به کمیسیون معرفی می‌کرد و مدت زمان مأموریت نیز در حکم مشخص بود، نماینده دادگستری نیز با حکم رییس کل دادگستری استان معرفی و مدت مأموریت آن نیز مشخص می‌باشد.

طبق دستورالعمل وزارت کشور زمان برگزاری جلسات کمیسیون بایستی حتماً در غیروقت اداری باشند دستورالعمل شماره ۱۲۲۸۵/۱/۳/۳۴/۳ مورخ ۱۳۷۷/۸/۲ صراحتاً اعلام نموده که:

۱- جلسات بلااستثناء خارج از ساعات اداری تشکیل شده و حضور بالاتفاق اعضاء کمیسیون به هنگام اتخاذ تصمیم الزامی است.

۲- رأی اکثریت معتبر است و رأی اقلیت نیز می‌بایستی مستدل درج شود.

۳- چنانچه جهت بررسی دقیق‌تر موضوع نیاز به بازدید یا ملاقات با متقاضی باشد انجام این امر جزء وظایف کمیسیون است.

۴- صدور حکم با رعایت کامل حدود شرعی و قانونی خواهد بود.

بعد از تشکیل شورای اسلامی شهر و روستا، شورای اسلامی شهر از میان اعضاء خود یک نفر را به عنوان نماینده شورای اسلامی شهر در کمیسیون ماده ۷۷ با امضاء رئیس شورای شهر معین می‌نماید که با حکم رئیس شورای شهر تعیین می‌گردد.

دبیر کمیسیون با حکم معاون شهردار تعیین و زیر نظر مدیریت درآمد انجام وظیفه می‌نماید. پرونده‌های ارجاعی قبل از طرح در دبیرخانه کمیسیون از نظر شکلی بررسی و چنانچه مالکین یا مؤدی مشخصات کامل نداشته باشد و یا نحوه محاسبه مشخص نباشد؛ پرونده به مرجع ارسالی عودت تا پس از رفع نقص مجدد به دبیرخانه ارسال گردد.

دبیرخانه کمیسیون در شهرداری دارای یک نفر کارمند به عنوان دبیر کمیسیون می‌باشد. در زمان برگزاری جلسات نیز دبیر کمیسیون در جلسات حاضر و انشاء رای می‌نماید ولی فاقد امضاء در رای بوده و نقشی در اتخاذ تصمیم اعضاء کمیسیون ندارد.

زمان برگزاری جلسات و ساعات آن را دبیرخانه با هماهنگی اعضاء مشخص و برای مؤدیان دعوتنامه با تعیین تاریخ و ساعت ارسال می‌گردد. در دعوتنامه ارسالی دقیقاً مشخص می‌شود که مودی یا نماینده وی با در دست داشتن کارت شناسایی در جلسه حاضر و چنانچه نماینده مودی و کیل رسمی دادگستری باشد بایستی با معرفی نامه معتبر در جلسه حاضر و چنانچه معرفی نامه به همراه نداشته باشد به منزله عدم حضور تلقی می‌گردد و چنانچه مودی از وکلا باشد رعایت ماده ۱۰۳ قوانین مالیاتهای مستقیم نیز الزامی است.

در زمان تشکیل جلسات چنانچه مؤدی یا نمایندگان شهرداری در خصوص نحوه محاسبه و میزان عوارض به توافق نرسد به درخواست مؤدی یا نماینده شهرداری پرونده جهت کارشناسی به کارشناس رسمی دادگستری ارجاع که این کارشناس با نظر اعضاء تعیین می‌گردد. پس از درخواست متقاضی جهت ارجاع پرونده به کارشناس رسمی و تعیین کارشناس توسط اعضاء کمیسیون در جلسه بعدی کارشناس دعوت و در جلسه توضیحات لازم توسط اعضاء به کارشناس مربوطه ارائه و چنانچه به مدرکی نیاز باشد تصاویر درخواستی تهیه و تحویل کارشناس می‌گردد و سپس زمان لازم جهت دریافت گزارش به صورت تقریبی تعیین و پرونده تا اخذ نتیجه در نوبت رسیدگی قرار می‌گیرد.

پس از دریافت نظر کارشناس رسمی طبق دستور کمیسیون، هزینه کارشناسی به کارشناس پرداخت می‌گردد لازم به ذکر است که هزینه کارشناس طبق ماده ۲۵۹ آئین دادرسی مدنی به عهده متقاضی می‌باشد.

پس از اخذ نظریه کارشناسی طبق ماده ۲۶۰ آئین دادرسی مدنی نظریه به طرفین ابلاغ خواهد شد طرفین می توانند ظرف مدت یک هفته از تاریخ ابلاغ به دبیرخانه مراجعه کنند و با ملاحظه نظر کارشناس چنانچه مطلبی دارند نفیاً یا اثباتاً به طور کتبی اظهار نمایند.

پس از گذشت مدت یاد شده کمیسیون پرونده را بررسی و در صورت آماده بودن اتخاذ تصمیم می نماید.

تصمیمات قطعی کمیسیون به مؤدیان ابلاغ و در ابلاغیه مدت زمان مشخص جهت مراجعه به شهرداری و پرداخت بدهی تعیین و چنانچه مؤدی نسبت به پرداخت بدهی اقدام نماید تصمیم کمیسیون به انضمام ابلاغیه و درخواست صدور اجرائیه به اداره ثبت و اسناد ارسال اجرائیه صادر و کارهای اجرایی آن پیگیری می شود.

چنانچه در زمان تشکیل جلسه بررسی پرونده که با حضور طرفین برگزار می گردد متقاضی درخواست بررسی مجدد نماید؛ کمیسیون درخواست متقاضی را بررسی و از نماینده شهرداری توضیحات لازم را اخذ می نماید و چنانچه درخواست متقاضی منطبق با موازین قانونی باشد کمیسیون به کارشناسان دبیرخانه و شهرداری اعلام نماید که با حضور مؤدی به محل مراجعه و گزارشی جدید جهت بررسی به کمیسیون ارائه گردد. در بیشتر اوقات این گزارش با امضاء متقاضی کارشناس دبیرخانه و کارشناس شهرداری به کمیسیون ارسال می گردد. پس از ارائه گزارش کمیسیون اتخاذ تصمیم می نماید.

کارشناسان دبیرخانه با هماهنگی نماینده شهرداری و مودی زمان مشخصی را تعیین و چنانچه نیاز به تهیه مدارک باشد؛ مدارک لازم را آماده و به محل مراجعه کرده و گزارشات لازم را تهیه می نمایند.

در بیشتر پرونده های ارجاع شده به کمیسیون با یک بار دعوت از مودی و توضیحات طرفین منجر به اتخاذ تصمیم قطعی می گردد ولی در تعدادی از پرونده ها با عنایت به حجم اسناد لازم جهت بررسی؛ ممکن است چندین جلسه دعوت تکرار گردد و بعد منتج به اتخاذ تصمیم گردد.

* کمیسیون ماده ۷۷ چه سالی در شهرداری اراک تشکیل گردید؟

- در شهرداری بعد از افزایش تعداد پرونده‌های مورد اختلاف و بعضاً نقض تصمیمات؛ کمیسیون ماده ۷۷ در سال ۱۳۷۲ تشکیل گردید که شامل **دو شعبه** می‌باشد.

* کمیسیون ماده ۷۷ شهرداری اعضای چه کسانی هستند؟

نماینده وزارت کشور - نماینده دادگستری - نماینده شورای اسلامی شهر

* جلسات کمیسیون ماده ۷۷ در شهرداری کجا تشکیل می‌گردد؟

- محل تشکیل این کمیسیون در شهرداری می‌باشد.

* مدارک مورد نیاز جهت بررسی پرونده کمیسیون ماده ۷۷ چیست؟

- لایحه اعتراضیه به نحوه محاسبه عوارض

* چه پرونده‌هایی در کمیسیون ماده ۷۷ شهرداری مورد بررسی قرار می‌گیرد؟

- پرونده‌هایی که مورد اعتراض شهرداری و مودی به نحوه محاسبه هر گونه عوارض می‌باشد.

* نحوه صدور رای در کمیسیون ماده ۷۷ شهرداری چگونه است؟

- پس از دریافت اعتراضیه مودی و الحاق آن به پرونده شهرداری و ارجاع آن به کمیسیون‌ها، در کمیسیون لایحه اعتراضیه بررسی و نسبت به صدور رای اقدام خواهد شد.

* نحوه اعتراض به رای کمیسیون ماده ۷۷ چگونه است؟

- در دیوان عدالت اداری به رای کمیسیون ماده ۷۷ می‌توان اعتراض نمود.